

- наук.ступеня д-ра архітектури: спец. 18.00.04 "Містобудування та ландшафтна архітектура" / Н.Я Крижановська. – К., 1997. – 38 с.
7. Шулик В.В. Методологічні основи формування рекреаційних систем в Україні: дисертація на здобуття наукового ступеня доктора архітектури: 18.00.01. – Харків, 2008. –362 с.
8. Василенко Н.А. Системные принципы формирования ландшафтно-рекреационной среды крупного города: Автореферат дис... канд.архитектуры: 18.00.01/Московский архитектурный институт (государственная академия) – М., 2009.

Аннотация

В статье рассмотрен вопрос оперативной количественной оценки и вариантов выбора решений формирования объектов системы «рекреационное моножилище».

Ключевые слова: рекреационная среда, система «рекреационное моножилище», системный метод, методика.

The summary

The operative quantity evaluation methods along with the solution choices of object's design organization in the recreational dwelling system are shown in the article.

Key words: recreational environment, recreational dwelling system, systematic method, methodology.

УДК 315.853

В.І.Соченко,
доктор архітектури, проф. КНУБА

ВАЖЛИВЕ НАУКОВЕ ВИДАННЯ ПО ОХОРОНІ ТА РЕСТАВРАЦІЇ ОБ'ЄКТІВ АРХІТЕКТУРНО-МІСТОБУДІВНОЇ СПАДЩИНИ УКРАЇНИ

Анотація: в рецензії на монографію Л.В. Прибєги приведені основні наукові результати викладені автором по пам'ятко-охоронній проблемі та реставрації об'єктів архітектурно-містобудівної спадщини України. В монографії викладені наукові положення, принципи та методи охоронно-реставраційної методології, які створюють теоретичні основи охорони архітектурно-містобудівної спадщини в Україні.

Ключові слова: охорона, збереження об'єктів архітектурно-містобудівної спадщини, методологія, принципи, методи.

В 2009 р. у видавництві «Мистецтво» вийшла з друку фундаментальна наукова монографія відомого фахівця пам'яткоохоронної справи професора Л.В.Прибеги «Охорона та реставрація об'єктів архітектурно-містобудівної спадщини України: методологічний аспект» загальним об'ємом 24,7 умовних друкованих аркушів з багаточисельними ілюстраціями (фото, креслення, схеми). Важлива наукова праця є підсумком багаторічних досліджень автора, започаткованих ще в Київському художньому інституті (нині – Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури) та продовжених з 1991 р. в Центрі пам'яткознавства Національної академії наук України та в Українському товаристві охорони пам'яток історії та культури. Ці актуальні дослідження є результатом участі автора в чисельних комісіях, науково-методичних та експертних радах та пов'язані з діяльністю автора в різних пам'яткоохоронних організаціях – Українському національному комітеті міжнародної ради з питань пам'яток і визначних місць (УНК ІКОМОС), Інституті пам'яткоохоронних досліджень, Українській академії архітектури та ін.

Монографія складається зі вступу, п'яти розділів і загальних висновків. Літературні джерела приведені по розділам.

Мета проведеного монографічного дослідження – визначення методологічних засад, принципів та методів охорони і реставрації об'єктів архітектурної та містобудівної спадщини України. У монографії ґрунтовно висвітлено історичні аспекти формування пам'яткоохоронної та архітектурно-реставраційної методики. Ретельно виконано узагальнення вітчизняного та зарубіжного досвіду охорони та збереження об'єктів нерухокої культурної спадщини, надало змогу автору визначити сутність поняття «охорона», уточнити методикку здійснення заходів територіальної охорони об'єктів архітектурно-містобудівної спадщини, визначити особливості архітектурної та містобудівної реставрації та викласти методичні принципи та методи функціональної адаптації пам'яток архітектури України в сучасній забудові міст. В монографії на багаточисельних прикладах розкриті наукові положення методології архітектурно-містобудівельної пам'ятко-охоронної теорії як комплексної наукової дисципліни. За результатами проведеного поглибленого аналізу об'єктів архітектурної-містобудівної спадщини автор виділив матеріальні складові пам'яток як об'єктів охорони та реставрації; сформулював поняття історичного середовища як пам'яткоохоронної категорії, висвітлив сутність автентичності об'єктів архітектурно-містобудівної спадщини, які

базуються на сучасних методологічних засадах, які прийняті як у вітчизняній, так і у всесвітній пам'яткоохоронній практиці.

Комплексний підхід до вирішення наукової проблеми зумовив автора звернутися до існуючих натурних обстежень об'єктів архітектурно-містобудівної спадщини і широкого використання в дослідженнях аналітично-порівняльних, графоаналітичних методів, моделювання ситуації містобудівних систем тощо, дозволило автору з достатньою повнотою викласти ці всі аспекти в своїй монографії. Тож виконане дослідження містить матеріали широкого спектру розгляду і включають як теоретичні положення висновки, так і практичні рекомендації.

Науковою новизною виконаного дослідження являються наступні результати:

- розширено розглянуто проблему формування моделі архітектурно-містобудівної пам'яткоохоронної методології як комплексної наукової дисципліни та визначені основні поняття та термінологічні визначення пам'яткоохоронної справи в архітектурі та містобудуванні;
- розкрито матеріальну сутність пам'ятки архітектури і пам'ятки містобудування як об'єктів охорони та реставрації, визначено сутність та сформульовано поняття автентичності пам'ятки архітектури;
- визначено поняття історичного середовища об'єктів архітектурно-містобудівної спадщини, уточнено методологічні засади територіальної охорони пам'яток та визначені методичні підходи до проектування нових об'єктів в історичному середовищі;
- уточнені методичні основи архітектурної реставрації та методологічні засади містобудівної реставрації об'єктів урбаністичної спадщини.

Таким чином в науковій монографії вперше системно сформульовані закономірності цілісного формування пам'яткоохоронної методології охорони об'єктів архітектурно-містобудівної спадщини, яка поєднує:

- теорію окремої пам'ятки архітектури як об'єкта охорони та реставрації;
- теорію охорони об'єктів архітектурно-містобудівної спадщини, як сукупність об'єктів охорони і реставрації;
- теорію територіальної (містобудівної) охорони об'єктів архітектурно-містобудівної спадщини урбанізованого середовища з можливим включенням нових об'єктів в історично усталеній забудові.

І в заключенні можна констатувати, що виконане актуальне дослідження проф. Л.В.Прибеги має важливе наукове та практичне значення. В монографії отримали розвиток наукові положення охоронно-реставраційної методології та створено теоретичні основи архітектурно-місто-будівної пам'яткоохоронної

справи, як комплексної наукової дисципліни. Дослідження орієнтоване на вдосконалення нормативно-правової бази пам'яткоохоронної галузі в Україні.

Основні наукові результати проведеного дослідження опубліковані в понад 160 наукових працях у фахових виданнях у вигляді багаточисельних статей, книг, альбомів і які отримали узагальнення в цій науковій монографії, в той же час необхідно відзначити, що в науково-творчому доробку проф. Л.В.Прибеги понад 50 реалізованих проєктів реставрації пам'яток архітектури.

Архітектурна та наукова громадськість України знає проф. Л.В.Прибегу як знаного архітектора-пам'яткоохоронця, відомого науковця, педагога – кандидата архітектури, професора, дійсного члена Української академії архітектури, лауреата Державної премії України в галузі архітектури, Заслуженого працівника культури України, члена Національної спілки архітекторів України, почесного президента Українського національного комітету ІКОМОС, голову ради Київської організації Українського товариства охорони пам'яток історії і культури та як нинішнього проректора з наукової роботи Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури та завідувача кафедри теорії та історії архітектури цього навчального закладу.

Аннотация

В рецензии на монографию Л.В.Прибеги позитивно оценены основные научные результаты, изложенные автором по памятникоохранной проблеме и реставрации объектов архитектурно-градостроительного наследия Украины. В монографии четко изложены научные положения, принципы и методы охранно-реставрационной методологии, которые создают в целом теоретические основы охраны архитектурно-градостроительного наследия Украины.

Ключевые слова: охрана, сохранение объектов архитектурного наследия, методология, принципы, методы.

Annotation

In the review of LV.Pribegi's monography are positively estimated the basic scientific results stated by the author on a problem of protection of monuments and restoration of objects of an architecturally-town-planning heritage of Ukraine. In the monography scientific positions, principles and methods of security-restoration methodology are accurately stated, which create theoretical bases of protection of an architecturally-town-planning heritage of Ukraine.

Keywords: protection, preservation of objects of an architectural heritage, methodology, principles, methods.